

SVETA

Cecilija

CASOPIS ZA DUHOVNU
GLAZBU

GLASILO INSTITUTA ZA
CRKVENU GLAZBU

Godište LIV Broj 2
Travanj—Lipanj 1984.
YU ISSN 002045

UREĐUJE:

Uredničko vijeće

GLAVNI I ODGOVORNI

UREDNIK:

Anđelko Milanović

TEHNIČKI UREDNIK:

Josip Korpar (tel. 271-676)

LEKTOR:

Josip Tandarić

S. Bonita Kovačić

ADRESA UREDNIŠTVA:

41000 Zagreb, Kaptol 29

IZDAVAČ:

HKD sv. Cirila i Metoda

Trg kralja Tomislava 21

41000 Zagreb

GODISNJA PRETPLATA:

za tuzemstvo 600 din

za inozemstvo 30 \$

Pojedini broj: 150 din

ŽIRO RAČUN BROJ:

30102-678-448

BROJ I NAZIV DEVIZNOG

RAČUNA:

30101-620-16 Zagrebačka banka.

242-409-1010 Zagreb

Časopis izlazi četiri puta godišnje

SURADNJU SLATI NA:

Uredništvo »Sv. Cecilije«

Kaptol 29, 41000 Zagreb

RUKOPISI I FOTOGRAFIJE

se ne vraćaju

TISAK:

»ZRINSKI« — tiskarsko izdavač-
ki zavod, Čakovec

»Sv. Cecilija« oslobođena je pla-
ćanja poreza na promet rješe-
njem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku
kulturu SRH, br. 229/1-1979. od
15. II. 1979.

Pjesmarica u službi liturgije

Pjevanje je osnovni princip posaborske svečane liturgije. Na svečanom bogoslužju trebaju pjevati svi sudionici: svećenik i službenici oltara, pjevački zbor i puk u crkvi. Pjevaju pojedinačno, dijalogizirano i zajednički. Svećenik i službenici oltara služe se službenim liturgijskim knjigama, pjevački zbor partituralama a vjernici crkvenim pjesmaricama. Zato su narodi kršćanske civilizacije oduvijek imali pjesmarice crkvenih popjevaka. Vjernici prožeti iskrenom željom da oplemene božanski kult i sebe duhovno obogate, rado su posezali za pjesmaricama čiji se repertoar odlikovao karakteristikama njihova tipičnog, narodnog melosa.

I mi smo Hrvati od davnine imali takve pjesmarice i kantuale u katedralama, samostanskim i mnogim župskim crkvama diljem naše domovine, na primjer: *Pavlinška pjesmarica*, *Pjesmarica Gjure Vejškovića*. *Napivi bogoljubnih crkvenih pjesamah*, *Cithara octochorda* u tri izdanja i druge. Posljednja predsaborska pjesmarica kod nas bio je *Hrvatski crkveni kantual* (1934). To je dragocjeni skup najljepših i najboljih crkvenih popijevaka iz naših drevnih pjesmarica te vlastite liturgijske skladbe hrvatskih skladatelja onoga vremena. Imamo mi i glagoljaško svečano bogoslužje na staroslavenskom jeziku jako rašireno uz more i po otocima. Za ovo svečano staroslavensko bogoslužje posjedujemo i posebne knjige.

Nakon saborske obnove liturgije osjetio se urgentan i evidentan zahtjev vremena i duhovna potreba vjernika za pjesmaricom s nacionalnim posaborskim repertoarom. Vjernicima je trebalo omogućiti da u saborskom duhu aktivno sudjeluju kod liturgijskih svečanosti pjevajući popijevke koje na lijep, tradicionalan i suvremen način izražavaju vjerske istine u duhu autohtone hrvatske glazbe.

Talijanska biskupska konferencija (CEI) poručuje: a) Ne može postojati autentično euharistijsko slavlje bez pjevanja vjernika. b) Vjernici moraju sudjelovati što je moguće više: svjesno, aktivno, puno, vanjski i nutarnje.

Izbor pjesama što ćemo ih pružiti vjernicima da mogu sudjelovati kod euharistijskih slavlja neka odrede stručnjaci za crkvene popijevke uz suglasnost biskupskih i metropolitanskih odbora za crkvenu glazbu i liturgiju. Popijevke potrebne za posaborska liturgijska slavlja jesu: ordinarij mise, popijevke za svetkovine i liturgijska vremena, pripjevni psalmi i pjesme za evanđelje; crkvene pjesme izvan mise itd. Za neke druge liturgijske svečanosti mogu se uzeti popijevke i iz nekih godišnjih doba: za krštenje — uskrсне, za potvrdu (krizmu) — duhovske, za ispovijed — korizmene itd.

Kakve popijevke moraju biti:

a) Tekst svake popijevke neka je u skladu s vjerskim istinama.

- b) Popijevka mora odgovarati misteriju kojega slavimo, vremenu u liturgijskoj godini, liturgijskom času. Treba biti pravilna s jezične i literarne strane i odobrena od zakonite crkvene vlasti.
- c) Glazba i pjevanje neka budu dostojanstveni i pobožni. Nužna je povezanost glazbe s liturgijskom akcijom na oltaru, duhovnim značenjem teksta i da zaokupi duše vjernika pobožnošću.
- d) Ne može se pripustiti glazba koja nema nikakve umjetničke vrijednosti, koja ne odgovara dostojanstvu liturgijskog slavlja i više služi rastresenosti nego pobožnosti vjernika.

Za posaborsko liturgijsko pjevanje kod nas je prviput nakon II. vatikanskog sabora izišla *Nova crkvena pjesmarica* (1973). U njoj se nalazi cvijet liturgijskih pjesama iz naše glazbene duhovne baštine — prošlosti, i tek nastale nove crkvene skladbe hrvatskih skladatelja za posaborska liturgijska slavlja. Godinu dana poslije tj. 1974. godine izišao je kantual kao orguljaška pratnja jednoglasnih popijevaka u *Novoj crkvenoj pjesmarici*.

Nova crkvena pjesmarica ubrzo je rasprodana, upravo razgrabljena i nastala je potreba da se izda nova, proširena i novim skladbama nadopunjena pjesmarica. Nakon deset godina ozbiljnog razmišljanja, savjetovanja i rada izišla je — 1983. godine — nova, povećana (ima 849 glazbenih jedinica) hrvatska liturgijska pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*. Nova pjesmarica je ispravila nedostatke, popunila manjkavosti iz prethodne pjesmarice i ostvarila nove naglašene saborske direktive Pavla VI. »Nova et vetera« (novo i staro). U posaborskim liturgijskim svečanostima neka budu zastupljene duhovne popijevke iz prošlosti i novonastale liturgijske skladbe sadašnjosti. Tu su popijevke iz »bogate tradicije hrvatskog pučkog pjevanja« te »biseri njegovog duhovnog naslijeđa« iz starih predsaborskih pjesmarica i *Nove crkvene pjesmarice* (1973). U njoj nalazimo popijevke iz svih naših pokrajina. Zastupljene su pjesme suvremenih pjesnika i skladbe živućih skladatelja u narodnom duhu i autohtonom pučkom melosu. Repertoar je zaista na istinskoj glazbeno-umjetni-

koj i liturgijskoj visini. Izjave onih koji se pjesmaricom već služe slažu se u tome da smo vjernicima dali u ruke zaista divnu crkvenu pjesmaricu: duhovna pučka glazba je znatno obogaćena ovom pjesmaricom. Hrvatsko liturgijsko vijeće dalo je preko svojih stručnjaka pregledati sve popijevke i uvjerilo se da su pjesnički, glazbeno i liturgijski na odgovarajućoj visini. Zato je BKJ 29. rujna 1982. godine u Đakovu pjesmaricu *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* odobrila za liturgijsku uporabu. Željno iščekujemo kantual tj. orguljašku pratnju jednoglasnih i dvoglasnih popijevaka pjesmarice iz 1983. godine, koji se već nalazi u završnoj fazi obrade i njegovo se objavljivanje očekuje uskoro.

Repertoar u novoj pjesmarici *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* uređen prema direktivama II. vatikanskog sabora, trebao bi postati »živi repertoar« što će ga vjernici u liturgijskim svečanostima pjevati. Da liturgijska svečanost postane zaista lijepa, skladna i jednodušna trebaju složno pjevati svi sudionici: službenici oltara, pjevački zbor i prisutni narod. Službenici oltara kroz čitavo vrijeme školovanja pripremaju se kako će lijepo pjevati u svečanoj liturgiji. Njihovo pjevanje moralo bi biti uzor-pjevanje. Radi liturgijske obnove uloga pjevačkih zborova porasla je, postala je dvostruka: a) kao sudionik liturgijskog slavlja pjevački zbog vrši svoju vlastitu službu i b) predvodi pjevanje Božjeg puka u crkvi. U ovoj složenoj tročlanosti sudjelovanja posebno treba istaknuti važnost i ulogu pjevanja puka u svečanoj liturgiji. Ono mora biti ugodno, neusiljeno, s lijepom i prirodnom dikcijom, budući da služi svetosti i uzvišenoj službi neka bude na dostojnoj umjetničkoj visini. Radi vjernika su i nastale liturgijske pjesmarice. Gdje nema pjevačkog zbora da predvodi pučko pjevanje neka ga predvode jedan ili dva dobro izvježbana »predvoditelja«. Poželjno je da orgulje ili dobar harmonij podržavaju pjevanje kršćanskog puka.

Pomognimo vjernicima da pomoću dobrih crkvenih pjesmarica kršćanskom bogoštovlju daruju dobar glas svoga lijepog pjevanja. Nitko ne može učiniti sve, ali svi možemo napraviti mnogo. Važno je uputiti se ispravnim putem pa bilo i laganim hodom!

POPUST OD 25% NA PJESMARICU PJEVAJTE GOSPODU PJESMU NOVU

TRAJE DO NACIONALNOG EUHARISTIJSKOG KONGRESA NA MARIJI BISTRICI

Cijena 300 din.

Narudžbe prima: INSTITUT ZA CRKVENU GLAZBU, 41000 Zagreb, Kaptol 29